

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Égész évre	16 kor.
Hogyodóvra	4 "
Helyben másban átvéve:	
Égész évre	20 kor.
Hogyodóvra	5 "
Világra postán szállítva:	
Égész évre	26 kor.
Hogyodóvra	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és nagy nappal napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kizárólag visszajáró vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

Árnyalatok ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD aug. 12.

Magyar ipar.

(K. O.) Helytelen volna azt állítani, hogy az ipar ellensége a mezőgazdaságnak, ellenkezőleg, e kettő egymásra van utalva, virágzó mezőgazdaság virágzó ipar nélkül nem képzelhető, — mondotta Láng Lajos kereskedelmi miniszter a zsolnai iparkiallítás megnyitásakor.

Az iparfejlesztésnek ez az egyetlen helyes iránya. A mit mi már régen hirdetünk, de a mit nálunk belátni még most sem akarnak. Közgazdaságunk alapja a mezőgazdaság. Ez a nemzeti alap. Ha az ipar ebbe az alapba veri gyökerét, lesz belőle az a nemzeti és produktív foglalkozás, melytől közgazdasági életünk felvirágzását illetőleg csodákat várunk. Ezt a hatást azonban csak a nemzeti ipar képes kelteni. Az idegen ipar nem a nemzeti erő forrása. Nemcsak erőnköt apasztja, hanem akadályozza a magyar ipar fejlődését.

Nagy részben magunk vagyunk az okai, hogy ez így van. Mert vétkeztünk a magyar ipar ellen. Közgazdaságilag és társadalmilag. Közgazdaságilag úgy, hogy oly gazdasági politikát csináltunk, mely egyrészt az idegen, első sorban osztrák ipar invázióját elősegítette. Másrészt olyant, mely a mezőgazdaság felvirágzását lehetlenné tette.

Már pedig hogyan lehessen magyar ipart teremteni, ha nincs az iparnak erős

fogyasztója. Ez valami egyszerű és természetesnek látszó dolog. Mégis akadtak foglalkozási ágak, melyek ennek az eszmének a megvalósítását megakadályozni törekedtek.

Ilyen első sorban a nemzetközi merkantilizmus, a kereskedelemnek tehát az a része, mely a nemzeti érzéssel nem törődve, az idegen ipar szolgálatába szegődik, úgy gondolkodva, hogy mentől távolabb eső országokból közvetít, annál nagyobb a közvetítési haszon.

Ez a politika csődbe jutott, mert csődbe jutott a magyar közgazdaság is. Vásárló képességünk egyre fogy. Még az idegen selejtes cikkekre sem igen telik.

De vétkezett a társadalom is. Megszerettük azt, a mi idegen. A magyar ipar termékei nem kellettek. Kicsinyeltük az értékét, lenéztük művészi tőkélyét. A mi kellett, az angol, francia és német ipartermék volt.

A nagyfogyasztást kielégítő iparcikkek meg csak olcsók lehettek, mert szegényedtünk, drágára nem tellett. Ezt a célt pompásan betöltötték Ausztria selejtes ipartermékei.

Most aztán jóvá akarjuk tenni a mult bűneit. A politika kezdi belátni, hogy az ipar a mezőgazdasággal csak karöltve haladhat és boldogulhat. Az ipart nem kell féltetni a mezőgazdaságtól, mint erősebb féltől, mert a mit a mezőgazdaságtól védelemben és támogatásban megvonunk, azt az ipar. sinyl meg, mint azt a jelen sajnos bizonyítja.

Csak a mezőgazdaság talaján nőhet

nagyra a magyar ipar. A zsolnai, a debreczeni, szombathelyi, zentai, gyulai és petrozsényi ipar-kiállítások bizonyítják, hogy a magyar ipar életképes. Az életképeség eszközei az erős mezőgazdaság szolgáltatja neki.

A társadalom is megmozdult. Kezdünk restellkedni, hogy oly soká idegen érdekeket szolgáltunk. A magyar védő egyesület, mely rövid időn tényezővé nőtte ki magát, egészen gyakorlatiasan fogja fel feladatát. Közvetíti a magyar ipar termékeit. Ha a védő egyesület lelkiismeretünket ébresztgeti, talán megértjük a hivatkozó szót.

Lesz tehát magyar ipar. Csak harmóniába kell hozni az ipar és mezőgazdaság érdekeit, és nem ellentétbe helyezni egymással. Meg kell határozni az iparfejlesztés helyes irányait. Ami életképes, azt teljes erővel támogatni. Művészetre és tökéletességre kell törekedni az iparban is, mert ez fogja nemzetünket a mezőgazdaság magas fokú fejlettsége mellett igazán kulturállammá emelni.

Erre törekszünk, de ennek útjában a szegénység, melyben sinylődünk.

A paksi szabadelvű párt és a nemzeti követelések.

A paksi szabadelvű párt legközelebb ülést tart, amelyen ifj. Eötvös Károly elnök indítványozni fogja, hogy a debreczeni szabadelvű pártnak a nemzeti követelések ügyében hozott határozatát tegye magáévá.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

„A szerzetes házassága.”

(Vége.)

A papi pályára lépő ifjak katonai kötelezettségét a véderő-törvény nagyon méltányosan rendezte. A kiket a sorozó bizottság »un- tauglich«-oknak nyilvánít, hát azoknak szabad az út fel is, le is. Ezekre tehát semmiképpen nem vonatkoznak alább teendő megjegyzéseink.

Akik beválnak, katonalelkészi szolgálatra kötelezvék, mely felmenti őket az egyéves önkéntesség alul is, melyet világi társaik, tanulmányaik megszakításával, sok kellemetlenkedés türelmes elszívásával kénytelenek átélni, s mint tartalékosok béke idején is időről-időre kemény szolgálatokat teljesíteni.

Mindezekről a katonalelkész fiatalság mentes. Évenként egyszer megjelenik az ellenőrzési szemlén. Punktum. Sőt még bizonyos anyagi előnyük volt katonalelkészi minőségük-

ből, míg ez előnyt el nem törülte a honvédelmi miniszter. Felcsapták a tisztai sapkát s annyiszor-amennyiszor zónázhattak ide s tova jó olcsón. És ez tartott a katonakötelezettség törvényesabta idejéig.

Ezt a kedvező állapotot igyekeznek fenntartani az aposztafa fiatal urak magáért az állapotért is, de meg azért is, hogy a katonai hatóság a törvényrendelet kedvezmény megszünése miatt, mely a kilépés után menten beáll, rájok ne huzza a 3 évi szigorú szolgálatot, kedvező esetben az egyéves önkéntességet, mint ahogy ez néhány esetben már meg is történt.

Mit tesznek tehát? Megtarják papi jellegüket, oly módon, hogy új egyházuk ugynevezett »püspök«-e által felavattatják magukat ref. papoknak, anélkül, hogy a ref. theológiában, mely talán csak mégis különbözik egy kissé a katolikustól, kellő jártasságot s terjedelme s komolyságánál fogva huzamosb időt igénybe vevő alapos készütséget szerettek volna. Elég, ha elég a sebtiben-futtában tett pro forma felvételi vizsgálat.

Alljunk meg itt egy kissé. A t. felavató »püspök« urak megegyeztetethetnek találják-e az »evangelium szerint reformált« egyház tannainak fennen hánytorgatott evangéliumi igazsága- s tisztaságával e törvénykijátszó eljárást, ez előmozdítását a jellemtelen és erkölcsellen üzemeknek? Mert, hogy egyházuk ez új talmi papjai csak katonai kötelezettségeik törvényesabta határidejének lejártáig fogják viselni a papi jelleg s nevet, arról majd bőszesen meggyőződhetnek annak idejében, vagy talán volt alkalmuk meggyőződhetni eddig is.

Dehát az önzés, a haszonlesés, a katolicizmus, főleg a magyar »pápas egyház« ellen való leplezett s leplezetlen vak gyűlölet s irigység, a türelmetlen s szeretetlen vallásközi érintkezés, nálok minden ilyen lépést igazol s megegyeztet »a Krisztus« hamisítatlan moráltanításával, melynek egyedül való letéteményeseiül vallják s hirdetik magukat szóban és írásban.

Aztán meg nem találják-e e cinikus eljárást kompromittálónak s megalázónak saját lelkesi karokra, melynek ifju tagjai fáradságos

Az idény előhaladása folytán az összes raktáron lévő nyári áruk meglepően leszállított árakért kaphatók

FÁBRY TESTVÉREK

fő-utczai nagy áruházában Nagyváradon

Keresztény üzlet!

Női, férfi- és gyermek nyári cipők, egész könnyű kalapok, **nyári ingek**, rövid alsó nadrágok, nyakkendők, mellények, derékövök. Keztyük, harisnyák, **fürdő cikkek**, torna-ingek stb. Női ruháknak cretonok, zephirek, batisztok s **még sokféle nyári cikkek** 9 minden elfogadható árral kiárussítatnak.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Különvélemény a mentelmi bizottság határozatáról.

A képviselőház július 29-iki ülésén törőn incidens megvizsgálásával a képviselőház a mentelmi bizottságot bizta meg. A bizottság most meghozta határozatát, mely szerint azt indítványozza, hogy az elnöki emelvény körüli tumultusban résztvevő képviselők közül ötven tünepiesen kövessék meg a Háza. E határozat ellen tegnap Sebess Dénes és Szatmári Mór különvéleményt adtak be.

Apponyi programja.

— Politikai munka társunktól. —

Budapest, augusztus 12.

Gróf Apponyi Albert hazautazott Eberhardra, hogy néhány napot gond nélkül családja körében tölthessen; ezalatt az egész ország az ő személyével és azzal az eshetőséggel foglalkozik, hogy a legközelebbi napokban már az ő kezére jut az ország sorsa. Tény, hogy Apponyi soha sem állott oly közel a miniszterelnökséghez, mint mostan; a lelépett miniszterelnök ajánlani fogja, a közvélemény és a politikai világ nagy része óhajtja, hogy ő vegye át az ügyek vezetését, sőt már a király is megbarátkozott azzal a gondolattal, hogy Apponyira kell bízni a kormányelnökséget, hogy az ország kijusson a mostani zavarokból.

S íme a tizenkettedik órában arra a tudatra ébredünk, hogy Apponyi miniszterelnökségéből alig lesz valami; meg fogja ezt hisztani maga Apponyi, aki éppen ebben a válságos pillanatban szilárd elhatározásokra és arra a gondolatra jutott, hogy ő neki nemcsak a Ház, de a király előtt is igazolnia kell, hogy ő mindenben következetes.

Apponyi programját vázlatosan már tegnap ismertettük. Azóta alkalmunk volt olyan emberrel beszélünk, aki Apponyi szándékait ismeri, akárcsak Apponyi maga és most már módunkban van részletesen közreadni azt a programot, melyet Apponyi a király elé fog

terjeszteni és amelynek alapján a kormányalkításra szóló megbízást elvállalja.

A program ismeretes része az, amit Apponyi legutóbbi beszédjében kifejtett, hogy t. i. ragaszkodik a Szentiványi-féle pontozatokhoz (melyek legfontosabbja a nemzeti oktatás a tiszti iskolában) és megtoldja ezeket a magyar nyelv behozatalával a katonai biráskodásba. A magyar vezényleti nyelvet beszédjében nem kívánta. Itt már eltérés van, mert Apponyi felhatalmazást kér, hogy a vezényleti nyelvre vonatkozólag határozott ígéretet tessen, még pedig záros határidő kitzése mellett.

A kiegyezés tisztázása.

Ezeken felül Apponyi azt az általános elvet állítja fel, hogy véget kell vetni egy közjogi, mint katonai és gazdasági téren az örökös félreértéseknek, ellentmondó magyarázatoknak és czivakodásoknak. A kiegyezésnek olyannak kell lennie, hogy se a magyarok, se az osztrákok, se a kormánypárt, se az ellenzék azt másképpen ne magyarázhassa.

Az összes vitás pontokat, melyek 36 év óta felmerültek, végleg ki kell tisztázni; a kiegyezés valódi értelmét fölremagarázhatlanul megállapítani és ebben az értelemben végre is hajtani. Végül Apponyi a király és nemzet között borongó félreértéseket is el akarja háritani és alapot akar teremteni, hogy király és nemzet kegyelete ellentétben ne legyenek.

A miniszterelnökség kérdése.

Amennyire természetesen Apponyi követelése, annyira bizonytalan ezek mellett az ő miniszterelnöksége. A király, még mielőtt idejön, előbb Pietrich osztrák generálissal és Körber osztrák miniszterelnökkel tanácskozik a magyar ügyekről.

Nincs olyan naiv lélek, aki csak egy pillanatra is feltenné, hogy Pietrich és Körber tanácsai abban a mederben-mozognának, melyet Apponyi a maga esetleges kormányzásának lefolyásul megjelölt és Apponyi lesz az első, aki az osztrák után szóhoz fog jutni a király előtt. Tessék elképzelni az egyenest

ellenkező információk összeegyeztetésének lehetőségét!

Még ha feltesszük, hogy Apponyi — aki ma még azt mondja, csakis a fentebb kifejtett alap teljes elfogadása esetén vállal megbízatást — a királyi kapacitáció során egyelőre elejti a most nem aktuális kérdéseket, még mindig ott marad a magyar vezényleti nyelv mint pozitív ígéret záros határidőre.

A többi nemzeti intézmény is kétes, de az szinte bizonyos, hogy a király ilyen ígéretre felhatalmazást nem ad. Így alig marad valami Apponyi programjából és alig tudná a végső harcra kész ellenzékét leserelni.

Mintán pedig Apponyi üres kézzel nem akar jönni, már csak azért sem, mert nem fogja magát hirtelen lejártni; arra pedig nincs kilátás, hogy legfelsőbb helyen az ő programját elfogadják: jóformán le is zárhatjuk az aktákat az ő miniszterelnökségéről. Szóval ma már a helyzet teljes felismerése után kevesebb bizalmunk van ahoz, hogy Apponyiból miniszterelnök legyen, de kizártnak persze ma sem tartjuk.

Más kombinációkba nem igen bocsátkozunk, mert addig, míg az Apponyi-kérdés Apponyi kihallgatásával el nem dől, más miniszterelnökségről nincs szó. Jöhet Lukács, jöhet Csáky, de senki sem jöhet kielégítő nemzeti engedmények nélkül.

Gróf Szápáry Gyula titkos kihallgatáson.

Meglepő hírt kapunk Ischlből. Lapunknak egy ott időző barátja azt írja, hogy az Ischlben tartózkodó magyar képviselők körében teljes határozottsággal beszéltek, hogy gróf Szápáry Gyula tegnapelőtt Ischlben járt s ő felségénél egy óránál hosszabb időig kihallgatáson volt.

Sőt mi több, azt is beszélték, hogy ő felsége fentartotta volna magának Szápáryval szemben azt, hogy esetleg őt bizza meg az új kabinet alakításával. A kabinetnek egyetlen feladata volna az ex-lex állapot megszüntetése és csak azután kerülne a sor a helyzet végleges tisztázására nemzeti engedmények alapján.

szellemi munkával s nem kis anyagi küzdelemmel esnek túl a theológiai akadémiák négy éves tanfolyamain s az ezekre következő szigorú lelkészi vizsgálatokon, hogy zömük igen szerényen dotált papi állásokra juthasson, míg az aposztatákból lett új talmi prot. papok az egyház jól dotált tanári székeiben ülnek, melyekben csak addig fészkelődnek papi jellegűk s címekkel, míg katonai kötelezettségek törvényes időszaka el nem mulik.

Ez eljárás őszinteségében csak úgy és akkor lehetne hinni, ha az egyházi főhatóság e talmi papjelöltjeit előzetesen köteleznék a protestáns theologia hallgatására legalább is 2—3 szemeszteren keresztül a felekezet theológiai akadémiáján s aztán a szigorú vizsgálatot kiállván, tanári működésük mellett jellegüknek megfelelő mérsékelt papi szolgálatok teljesítése is kötelességük lenne. A kath. egyház szerzetes tanárai ezek alól nincsenek fölmentve.

Még csak egyet e pontnál. Daxa, non concessa, ha a protestáns egyházak erkölcsi s anyagi gonddal s áldozattal kitanított s képesített ifju levitái s tanárai közül jelentkeznek egynehány egyszerűre vagy szórványosan valamelyik szerzetes tanítórend főnökénél vagy megyés püspöknél s ha felvénnek és valami tessék-lássék-féle rögtönözött theolog. vizsgálat után brevi manu profiteálóak és folszentelők őket, — nem lenne-e ebből országos láрма, vallássérelmi vádaskodás, hatalmi tulkapás, rekrimináció s mindenféle skálában hangoztatott gyalázkodás a hazai katholicizmus ellen a sajjóban, parlamentben, gyűlésekben, mindenütt?

Befejezésül szóljunk még néhány szót a védekezésről s óvintézkedésekről ez erkölcsstelen tüzelemmel szemben.

Némelyek abban a véleményben vannak, hogy a szerzetes tanárjelöltekkel az ünnepeles fogadalom letétele után, a papi folszentelés s az egyetemi tanulmányokra való küldés előtt kétoldali írásos szerződést kellene kötni, azt a világi törvény erejével is elátni, hogy bizonyos meghatározott időszakig a rendi tanügy szolgálatában maradnak s kilépésük esetére az összes reájuk fordított költségeket megtérítik.

Mi nem osztozunk e felfogásban. Nem, mert a solemnis professio s az ordo moráljának szentségét dehanasztálja, profanálja. Azokhoz ilyenek föltevésnek félközni még gondolatban sem szabad. A költségek megtérítését meg honnét teremtsék elő? Hiszen tudvalevőleg, a szerzetes tanítórendek a legtöbb esetben szegénysorsu katolikus családok gyermekeiből nyerik újonczintalékaikat. A rendben eltöltött évek alatt pedig nem állott módjukban oly tekintélyes vagyona szert tenni, hogy a néhány ezer koronát kitevő kártalanítás! kifizethessék. A pörösködés izetlenségeinek pedig csak nem tehetik ki magukat az erkölcsileg s anyagilag annyira megkárosítottak?

Aztán meg, hogy bibliailag fejezzük ki magunkat, akiket megszállt a világba csalogató gonosz szellem; akik propter esum, non propter Jesum léptek az egyházi pályára; kiket inkább lelkesítenek a »vinum et mulieres,« mint az igaz hivatás szentsége, — azokból ugyan ki nem űzi e gonosz szellemet semmi-

féle marasztó megszorítás. A hátralévő évek alatt kelleltenül s hanyagul teljesítenék kötelességeiket; mint aféle felpapok s félvilágiak botrányt botrányra halmozának. Az ilyen invita Minerva működésben már nem lenne semmi köszönet, nem látna annak hasznát az egyház s a haza. Perditio ex te Israel...

Sokkal hatékonyabb s célravezetőbb védekezésnek gondoljuk a következőket.

A kath. autonomia hosszas és türelmes várakozás után talán mégis csak életbe lép már valahára. Ha megindul életműködése, vonja be tanácskozmányainak ügykörébe a hazai szerzetes tanítórendek ez életbe vágó nagy sérelmét is s bizonyára meg fogja találni úját-módját a »princzipius obsta«-nak.

Ilyen lenne a többi között, szerény vélekedésünk szerint, a régi paktum megújítása közökt. kormányunkkal s annak kiegészítése új pontozatokkal, melyek szerint az államsegélyben részesedő prot. tanítózetek autonóm hatóságai szerződészerűleg ne választhassanak meg tanárokat aposztatákat, s a szerződésekben kikötött helyekre a közökt. kormány se nevezhessen ki ilyeneket, ha mint világiak vagy talmi prot. papok pályáznak. Nem úgy, mint legközelebb történt K. és H. nagyváradi aposztata premonstreikkal, kik mindaketten államilag segélyezett ev. ref. tanítózetekben nyertek tanári alkalmazást, az egyik a történelmi, a másik pedig a német nyelv s irodalmi tanárszékre, az utóbbi pláne miniszteri kinevezéssel egyenesen az aposztatába való lépése után. Azt csak belátja mindenki, hogy minden jog

Allítólag Szápáry kijelentette volna, hogy szükség esetén ez alapon rendelkezésre áll.

Kötelességünknek tartjuk a hirt közölni, noha nincs módunkban a valóságról hirtelen meggyőződést szerezni. Ugynevezett átmeneti minisztériumnak nincsen semmi célja és nem lehet az ex-lex-állapot megszüntetését a nemzeti követelésektől különválasztani. Az ex-lex-állapot addig meg nem szűnik, míg a nemzeti engedmények nincsenek meg és ujoncztörvény sincsen az igérendő engedmények biztosítása nélkül.

Dr. Radu Demeter püspök beiktatása.

— 3000 korona jótékonycézra. —

Dr. Radu Demeter nagyváradi gör. kath. püspök ünnepélyes beiktatása a nagyváradi püspöki székhelybe — mint már írtuk — a jövő vasárnap, augusztus hó 16-án megy végbe, a szokásos egyházi szertartások mellett.

Az új váradi gör. kath. püspök a beiktatást megelőző napon érkezik Nagyváradra s a Beöthy-dön-utcai gör. kath. iskola épületében ideiglenesen berendezett lakásában száll meg, mivel a püspöki lakot részben újjá építik s csak ennek elkészülte után költözik be az új püspök székházába.

A beiktatás aug. 16-án délelőtt 9 órakor a g. kath. székesegyházban, nagy egyházi pompával megy végbe.

Minden külső ünnepély, mint a tisztelgések, díszbéd stb. elmarad, éppen a megfelelő helyiségek miatt s az egyházi ünnepélyvel befejezést nyer a beiktatás.

Másnap, hétfőn elnököl az új egyházfő s szentszék teljes ülésében, a hol megösmékedik az egyházmegye ügyeivel. Még a hét elején meglátogatja Belényest és ellátogat egy napra Bihar-Füredre, hogy megismerje második székhelyét és a kiváló klimatikus gyógyhelyet.

Ezen látogatás után, mint halljuk, ő Méltósága visszajön Nagyváradra s egész gondoskodását az egyházmegye ügyeinek szenteli.

Dr. Radu Demeter püspök, mielőtt elfoglalná új püspöki székhelyét, nemes szívének sugal-

latát követve, bőkezű adományával megemlékezett a szegényekről és a város jótékony intézményeiről. A püspöki palota építése folytán elmaradó külső ünnepségek költségei fejében 3000 koronát küldött Nagyvárad város tanácsához, a következő levél kíséretében:

Nagytekintetű városi Tanács!

Dr. Laurán Agoston nagyváradi gör. kath. helynök ur ő Méltósága szíves volt a Nagytekintetű városi Tanácsot abbéli elhatározásomról értesíteni, hogy O császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb Urunk és Királyunk által nekem adományozott nagyváradi gör. katolikus püspöki széket e hó 16-án foglalom el.

Mint hogy ottani széklakom átalakítás alatt áll, kénytelen vagyok széklakolásomat minden szokásos külfény és ünnepély mellőzésével a székesegyházban egyházi szertartások mellett megtartani.

A midőn ezt a Nagytekintetű városi Tanács szíves tudomására hozni szerencsém van, készséggel használom fel ezen, reám nézve nevezetes alkalmat arra, hogy Nagyvárad város felvirágzása s annak összes polgárai iránt szívemben táplált őszinte érzetem s legjobb jóindulataimnak kifejezést adjak. Ezen érzelmeimnek, — bármily csekély, — de szívből fakadt tanujelét adni óhajtván, széklakolásom különleges költségeinek fejében van szerencsém idezártan 3000 koronát oly tiszteletteljes kérelemmel a Nagytekintetű városi Tanácsnak felajánlani, hogy azon összegből a város szegényei között — sorsuk némi enyhítésére — 1000 koronát kiosztani, 2000 koronát pedig a Nagytekintetű Tanács saját bölcs belátása szerint a város egyéb nemes céljaira fordítani szíveskedjék.

Fogadja a Nagytekintetű városi Tanács kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Lugos, 1903. aug. 10-én.

Dr. Radu Demeter s. k.,
nagyváradi g. kath. püspök.

A bőkezű főpap adományából az 1000 koronát Bordé Ferencz főjegyző mint polgármester-helyettes a beiktatás napján osztja ki a városi szegények között. — Megemlékezik továbbá a mai városi közgyűlésen a főpap nemes szívű adományáról s javasolni fogja, hogy a még fennmaradó 2000 koronából 1000 koronát a városi árvaház javára, 1000 koronát pedig a Sztaroveszky-gyermekórház céljaira fordítsanak.

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54
V. Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10
Rontó >	8.02	10.14	—	2.93	5.09	7.11	9.29
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3. —	5.34	7.20	9.53
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—
V. Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.34

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-6-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Nátafalussy Kornél királyi tanácsos, tankerületi királyi főigazgató** a tegnapi nap folyamán féliczfürdői nyaralását befejezte s átvette hivatala vezetését.

* **A sütőiparosok orsz. kongresszusa.** A magyarországi sütőiparosok a jövő héten, aug. 18-án országos kongresszust tartanak a fővárosban. A kereskedelmi miniszter a vidékről résztvevő sütőiparosok részére kedvezményes utazási vasuti jegyeket engedélyezett, amelyek augusztus 17-től 22-ig érvényesek. Az érdekeltek a kedvezményes jegyeket a nagyváradi városi menetjegyirodában megválthatják.

* **A városi tanács méltánytalansága.** Nagyvárad városa sok dolgokban igen is bőkezű, míg máskor a tulságig fukar és méltánytalan. Az elmúlt évben egyik tisztviselőjét alkalmazta a városi adópénztárhoz mint ellenőrt, ideiglenesen s követelte a 3200 korona biztosíték letételét. Az illető tisztviselő csak kamatfizetés

törvény, igazság s méltányosság ellen van, hogy a kath. egyház tanító rendjei neveljenek s szállítsanak nagy erkölcsi s anyagi megkározással az államnak s a protestáns egyházaknak kész tanulókat.

De legtöbbször tehetnek ez érdemben maguk a legközelebbre érdekeltek szerzetes tanítók. Megállunk e pontnál, mert nem érezzük magunkat illetékeseknek arra, hogy e tiszteletre méltó testületek belügyeibe szerénytelenül avatkozzunk annyival is inkább, mert e vitális ügyekben már eddig is nagy erkölcsi s anyagi áldozattal tett körülmények s bölcs intézkedéseik minden dicsőre méltók s a legszebb reményekkel biztatnak. Ertjük a benézések pannonhalmi tanárképzőjét, a ciszterciek fővárosi pap- s tanárképző-intézetét, a piaristák Kalazantinumát Kolozsvárott s Budapestén s ugyanitt a premontreiek Norberinumát. Azok az egyetemi tanfolyamokat bevégezték s állami képesítést nyert ifjú szerzetes tanárok, kik e kitűnően szervezett képző intézetek korrekt egyházas s hazafias szellemű légköréből a tényleges tanári működés terére

lépnek, bizonyára nem fognak hallgatni a hamis próféták téves s képtelen állításaira, hogy ők a világi tudományokban való képzettségük-nél s egyetemileg képezett középiskolai tanárminőségük-nél fogva csak az oltár előtt papok, egyébként pedig világiak, tehát külső viselkedésük is lehet egészen világiak.

Nem ártatjuk magunkat a hiu reménnyel, hogy ez óvintézkedések s védelmek foganatosítása után is nem lesznek egyes aposztaziák. Hiszen a községi, a magán s egyesületi intézetek meg az államsegélyben nem részesülő protestáns felekezeti iskolák vagy más életpályák felkarolhatják őket ezutánra is. De az csaknem biztosra vesszük, hogy csökkenni fog a botrány s eleve megcsappantja a kedvet elkövetésére. Mert, mi törés-tagadás, eddig sokan gonosz előre elhatározással s csaló számítással követték azt el. Mint szegénysorsu gimnáziumi tanulók az intézet, a szerzet, az egyházmegye, vagy egyéb kath. kegyes alapítványok támogatásával végezték iskoláikat s léptek egyik-másik tanítórendbe. Mint ujoncz-növendékek, theologusok s egyetemi hallgatók a supellativusig vitték egy-

házas maguktartásában a színlelést. Alig kezdtek azonban meg tanári pályájukat, a harmad, fél vagy egész képesítéssel kezükben hűtlenül s csalólag kerekelt oldottak. Ha gyáva futásuk közben nem fog számukra annyi bokor szállást adni, bizonyára elesik csaló s jellemtelen számításuk lehetősége s egyszerűen nem lépnek be a szerzetekbe, hanem künn maradnak a világban a nekik való pályákon.

Ha a nagym. püspöki kar s a tanítórendek ft. főnökeinek meg a kath. Autonomiának közvetítését a fejtegettek erkölcstelen üzelem megszüntetése vagy legalább enyhítése érdekében közoktatási kormányunk nem méltatná becses figyelmére, — akkor kárba vész a hazafias készség, melylyel a hazai szerzetes tanítórendek iskoláikban a törvényszabta követelményeknek nagy áldozatokkal megfelelően igyekeznek, akkor nem teljesíthetik lelkiismeretesen a rájuk bízott kulturális feladatokat, melyeket királyi oklevelek s országos törvények szabályoztak s szentesítettek.

Festék-, lack- és kenczekereskedés.

Csillag Ignác

Nagyvárad, Kossuth-utca (Mezey-ház.)

Vidéki megbízások pontosan eszközölteknék.

A közelgő idényre van szerencsém a t. közönség b. figyelmét felhívni saját készítésű Sprit-borostyán lack festékre, mely tükörfénye és gyors száradása által elismert legjobb, valamint más e szakba vágó cikkek legjobb és legolcsóbb beszerzési helye.

Ecsetek és kefék nagy raktára.

»Dóri«-féle művész- és vázlatfestékek egyedüli raktára.

mellett tudta letenni a biztosítékot. Ezen helyettesítés által a fizetésnél százakat takarított meg a város. Midőn az ellenőri állást betöltötték, a helyettesített tisztviselő, a biztosíték kamatainak fedezésére 100 korona megszavazását kérte a tanácstól. Kérelmét nem a jogra, hanem a méltányosságra alapította, hivatkozván a városi pénztár által elért megtakarításokra, amelyet a helyettesítés által ért el. A városi tanács azonban egyszerűen elutasította a kérelmet. Ez az eljárás, a legenyhébben szólva, méltánytalanság.

* **Helyreállított vasutvonal.** A vaskóhi vonalon történt vasuti összeköttetés, mint tegnapi számunkban megírtuk, nagyarányú károkat okozott. A teljes erővel egymásnak rohanó gépek pozdrojává lörtek s az uttestet szétromcsolva mélyen a földbe furódtak. A roncsok eltávolításán és a pálya helyreállításán **Bosóky Béla** vasuti főmérnök vezetésével a Váradról kintazott szakmunkásokkal több száz napszámot dolgozott egész éjszaka. Ma már minden akadály nélkül megindult a forgalom a megrongált utvonalon.

* **A pápa különvonata.** Kevesen tudják, sőt talán maga a szentatya sem tudja, hogy a pápai javak sokfélesége közt van egy vasuti diszwaggon is, mely kizárólag a pápáé, ha utazik. Ezt a diszwaggonat még 1868-ban építették IX. Pius pápa számára, aki azt Róma és Nápoly közt használta. Az ő utóda, ha ezen a waggonon utazni fog, csaknem teljesen új állapotban kapja azt, mert XIII. Leo sohasem ült benne, minthogy sohasem hagyta el a Vatikánt. Ezt a waggont az 1905-iki milánói kiállításon fogja látni a kíváncsi közönség, mert a Simplon-alagut megnyitásakor rendezendő iparkiállításán az olasz vasutépítészetnek ez a remeke is pompázni fog. A pápai diszwaggon három részből áll: egy kis trónteremből, egy hálószobából és egy szobából, a mely a testőrök részére van berendezve. A trónterem úgy van építve, hogy ha a pápa ezen a trónján ül, akkor kívülről is látható és így a pápa a vonat minden megállásakor áldását oszthatja. A trónszoba értékes festményekkel van díszítve s miniatüre utánezata a vatikáni trónteremnek. A hálószoba három részből áll: az utazó pápa ágya, a második az ébenfából és elefántcsontból készített toilette-asztalka, végül a fürdőfülke. A gárdisták szobája izléses egyszerűséggel van berendezve s praktikusán föl van használva benne minden arasznyi tér.

* **Csöndes vihar.** Berlin városának egy népes utcáján különös jelenet állította meg a járókeleket. Egy hölgy és egy ur csavakodott egymással. Mindkettőnek az arca valóságosan kikelt magából és a kezük eszeveszetten járt, a levegőbe rajzolva bizonyos jeleket. A körülállók nyomban tisztában voltak azzal, hogy ez két siketnéma. Hane a pörpatvaruk hihetetlenül viharos volt. A férfi ugyan gorombáskodhatott, mert a hölgy magánkívül volt a dühöl, végül rendőri segítséghez folyamodott. A rendőr azonban, minthogy csöndháborításról épenséggel nem lehetett szó, nem tehetett semmit. Így azután az asszony a bíróságnál keresett elégtételt a becsületsértésért. A tárgyalást két nap előtt tartották meg. Ennél mulatságosabb tárgyalásra nem is emlékeznek. A bírósági tolmács segítségével hallgatta ki a feleket, akik nagyon izgatottak voltak. A néma becsületsértésért el is ítélték a vádlottat 20 márkára, de ennek kihirdetéséről — hallani sem akart.

* **A gyanus nyugdíjgyesület ügye.** Ismeretes olvasóink előtt a kisiparosok országos nyugdíj- és segélygyesületének ügye. Az egyesület rövid fennállás után tönkre jutott. Erre a nagyváradi érdekelt iparosok **Gerő Armin** rendőrfőkapitányhoz fordultak közbenjárásért, hogy lefizetett összegeiket visszakaphassák. A

főkapitány bekérte a tagok könyveit s felkötötte a VII. ker. előjárósághoz, mely a vizsgálatot az egyesület bukása ügyében vezeti — hogy a főkönyvekből mutassa ki, vajjon azokban tényleg elkönyveltettek-e mindazon befizetések, melyek az egyes tagkönyvekben el vannak ismervé s hogy a befizetett tagdíjak megvannak-e a pénztárban? Az előjáróság a könyveket most visszaküldte **Gerő Armin** főkapitányhoz, azon értesítéssel, hogy a könyvek helyesek, azon kérdésére azonban, hogy a befizetett tagsági díjak hiány nélkül megvannak-e, nem válaszol. A tagsági könyveket azok tulajdonosai a rendőrfőkapitányi hivatal 6. szobájában átvehetik.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy **Bauer Viktor** jónévű kefekészítő iparos neje tegnapi hosszas betegség után elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután lesz.

* **Választók akarnak lenni.** Nagyvárad város központi választmánya a jövő évi választók névjegyzékébe való felvétel iránt felszólamlók közül többeket, részben az okmányok hiányos bemutatása miatt, elutasított. Ezek közül a rendszer határidőben a következők adtak be felebbezéseket: **Zana Agoston**, dr. **Kabos Béla**, **Simkó Ferencz**, **Rosenfeld Márton**, **Freund Lajos** és **Hermann**, dr. **Bárdos Imre**, **Rosenfeld Albert**, **Paksy Gusztáv**, **Mudara György**, **Kurtzer Albert**, dr. **Tóth Ferencz**, **Mikó Antal** és társai nevében, **Sebestyén Bertalan**, **Rosenberg Sámuel**, **Hoch Simon** és **Strasser Ignác**. A felebbezések felett a kir. Curia határoz.

* **Kétszer is eltűnt bicikli.** Április 30-án történt, hogy **Dániel Lajos** takarékpénztári váltótárcza tisztnek kerékpárját a takarékpénztár kapualjából valaki ellopta. A kerékpár ezután Sajósi zálogházában megkerült, honnét a káros 40 koronáért kiváltotta. Ugyanezen kerékpárt tegnap délből ugyancsak a kapualjából megint ellopta valaki. A tolvaj a múlt alkalommal ismeretlen mrradt s ezuttal is kérdéses, vajjon megkerült-e a bicikli.

* **Lendül a selyemtenyésztés.** Bihar megyében állami támogatással mindinkább sikerül a selyemtenyésztést szélesebb körben meghonosítani, s a nyers gubó termeléssel is már számottevő keresetforrást teremtenek a népnek. A selyemtenyésztés e fellendüléséről érdekes adatokat tár fel a következő kis statisztika. A nagyszalontai selyem gubó beváltó állomáson 1902-ben 2788 kg. gubót 5076 korona értékben, 1903-ban pedig 4354 kgt 7713 korona értékben váltottak be. **Biharvármegyében** tehát 1903. évben 1566 kilogrammal lett több gubó beváltva és 2637 koronával több kifizetve, mint 1902. évben. **Az egész országban** 1902. évben 1.342.125 kgrm. — 1903. évben pedig az eddigi adatok szerint 1.705.000 kgrm. selyemgubó lett beváltva. Megemlítendő még, hogy a világpiacon a selyemárak emelkedésével tetemes haszon hárult a biharmegyei selyemtenyésztőkre is, mert kilónként az állam 20 fillérrel magasabb árt fizetett az idén, a megállapított árnál. Ez áremeléssel kerekszám 1.700.000 kilogramm gubó után 240.000 koronával több kereset jutott a népnek Magyarországon.

* **Elmebeteg asszony.** Nagy utcai csödület és botrányt okozott tegnap egy szerencsétlen fiatal 26 éves oláh asszony, **Mihes Vaszaline** született **Bobse Szaveta**, kit férje egy tasádfői földműves az ottani csendőrmester utasítására, mint dühöngő örültet szekérhez kötözve a délelőtti órákban behozott a Bihar megyei közkórházba. A közkórházba nem vették fel a beteget, azon indekolással, hogy az embernél semmiféle irás nincs, másrészt pedig a kórház elmebetegosztálya teljesen meg van

telve s lehetetlen új jelentkezőt elhelyezni. Így az ember kénytelen volt feleségét a rendőrségre vinni, mert teljesen rájött a roham. A szerencsétlent azután a rendőrség **Mihes Vaszalival** **Tasádfőre** visszazáráltatta, mihelyt egy kiséss lecsillapodott.

* **Rákóczy-ünnepély** **Margitán.** F. hó 16-án, vasárnap **Margita** város hazafias lakosága is szép ünnepélyvel fog áldozni a nagy fejedelem II. **Rákóczy** **Ferencz** emlékének. Az ünnepély délelőtti 11 órakor fog lefolyni a városháza udvarán a következő műsorral:

1. Elnöki megnyitóbeszéd. Tartja **Nyisszor** **Alajos** főszolgabíró.
2. Hymnus. Enekl az egész közönség.
3. Emlékbeszéd. Mondja **Brósztel** **Lajos** margitai róm. kath. plébános.
4. **Rákóczy**, **Petőfitöl.** Szavalja **Schönfeld** **Dezso**.
5. Alkalmi szavalat. Tartja **Gärtner** **Benedek**.
6. Szózat. Enekl az egész közönség.
7. **Rákóczy**-induló. Előadja a tűzoltózenekar.

Belépődij nincs megállapítva, az tetszés szerint történik s az adományokból befolyt összeget a Kassán felállítandó **Rákóczy**-lovaszobor javára fordítják.

Délután pedig nagy népünnepély lesz a nagyvásártéren, melyet az önkéntes tűzoltóegylet rendez saját alapja javára.

* **Iparosok kedvezményes utazása.** A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara a következő értesítést bocsátotta ki: A m. kir. kereshedelmi muzeum igazgatóságának 12775. 1903. sz. átirata alapján értesítjük az érdeklődőket, hogy a f. hó 20-án Budapesten megnyitandó tanonc- és segédmunka kiállítás kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványai az iparosok családtagjaink részére csakis abban az esetben állítatnak ki kamaránk által, ha a kiállítást megtekinteni óhajtó családtagok legalább mint ki segítők a család fő iparában ténylegesen foglalkoznak. Nagyvárad, 1903. aug. 12. A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara. **Huzella Gyula**, kir. keresh. tanácsos, elnök. **Dr. Sarkadi Lajos**, titkár.

* **A bileki ezred tulajdonosa meghalt.** A komáromi 12. gyalogezredet a legutóbbi katasztrófa óta csak úgy hívják, hogy: bileki ezred. Ennek az ezrednek a tulajdonosa, **Schmidt Móricz** tábornok mint Bécsből jelentik, 70 éves korában ott meghalt. Mintha csak ezrede parancsnokainak szegényét nem tudta volna túlélni...

* **Elégett gabona.** A Barcs melletti Zátony pusztán, **Weisz József** theresienfeldi bérletén tegnap, 11-én, eddig még ismeretlen okból cséplés közben, a cséplőgép körül összerakott egyik gabonakazal kigyuladt, melytől csakhamar tüzet fogott a többi kazal is. Csakhamar lángban állott 30 hold földnek az összes termése, nevezetesen mintegy 300 kerszt csépeletlen és 122 zsák már kicsépelet buza. A cséplőgépet is csak nagynehézzen tudták megmenteni a teljes elégettől. A kárt 5—6000 koronára becsülik. A elégett gabona biztosítva volt.

* **Zendülő asszonyok.** Gilád temesmegyei községben történt az az eset, hogy a falu asszonyai fellázadtak egy csendőrorjárat ellen, mely egy hires kuruzslót akart letartóztatni. A községben úgy mint a környéken az egy gyermekrendszer van szokásban. Természetes, hogy az ilyen viszonyok között igen jó dolguk volt a kuruzslóknak. Ilyen kuruzsló volt **Mukles Francziska** is, akit a múlt hét elején **Petraszku György** vett igénybe. **Petraszkuné** azonban harmadnapra behalt a műtőbe. A csendőrségnek tudomására jutott az eset s miután a hivatalos bonczolás alkalmával meg lett állapítva, hogy az asszony halálát a kuruzsló asszony idézte elő, elrendelték a letartóztatását. Amint a falubeli asszonyok megtudták, hogy a csendőrök el akarják kisélni **Mukles Francziskát**, körülvették a községházát, hol az asszony

kihallgatása történt és be akartak oda hatolni, hogy az asszonyt kiszabadítsák. A csendőrök iparkodtak lecsillapítani a tömeget, de azok köveket ragadtak fel s azzal támadtak a csendőrökre, akik végre is kénytelenek voltak fegyvert használni, miközben Pervilezku Illésné és Potáriu Jánosné súlyos sérülést szenvedtek. A vér láttára a többi asszonyok szétfutottak ugyan, mindennek daczára a letartóztatott kuruzslókat az asszonyok fenyegető magatartása miatt csak az est beálltával lehetett elszállítani a községből. A két sebesült nő állapota súlyos, de valószínűleg életben maradnak.

* Az osztályosorsjáték tegnapi húzásán a következő nyeremények huzattak ki:

15.000 koronát nyert: 57866.
5000 koronát nyertek: 14333 16940 100878.
2000 koronát nyertek: 28306 54253 65071 103001.
1000 koronát nyertek: 191 15977 25104 26106 98037 109327.
500 koronát nyertek: 199 2057 4167 4227 5184 6542 6901 7642 8371 10182 13494 15319 17737 21093 22331 23336 23627 24035 26226 26650 31780 32008 32672 33298 35087 37702 39228 40545 43030 43935 50375 51243 52184 56045 64533 67409 68805 68929 70402 73941 78936 79680 80205 80373 84705 84897 85222 87173 87756 90438 96618 102448 102591 109464.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

* **Rabbigyűlés Krakóban.** Krakóban e hó 5 én nyitottak meg az általános rabbikongresszust, melyre számos rabbi jelent meg a világ minden részéből és még sokkal többen kimentették magukat. A kongresszusra több száz résztvevő gyűlt a csaknem ezeréves zsinagógába. A megnyitó beszéd után Horowitz krakói főrabbi kezében a thorával a nyitott frigszekrény előtt szent esküt mondott, hogy a vérvád meséje költött és hazug.

»Mindnyájan tudjuk« — így szól az eskü többek között — »hogy ártatlanok vagyunk a bűnben, melyet ránk fogtak. De mert az utóbbi időben is újra meg újra felmerül ez a vád, mi, a rabbik világo gresszusának tagjai ezennel hangosan tiltakozunk és a mindenható Isten nevében, aki a vesékbe és a szivekbe lát és bele világít földi léünk sötétségébe, esküszünk, hogy Izráelnek soha ilyen kultusza nem volt, se nyiltan, se titokban, még csak szekták vagy egyes zsidó egyének sem hirdettek soha ily tant.«

Az eskü alatt az összes jelenlevők szeméi könybe lábbadtak és különösen az ifjabb rabbik az eskü szavait sirva ismételték. — A kongresszus, mely csak vallási ügyekkel foglalkozik, legalább egy hétig mindennap ülést tart.

* **A görög hóhér halála.** Athénből jelentik, hogy Beliaris, Görögország híres hóhérsja, aki Buzzi szigetén fogva volt és aki — mielőtt véres mesterségét folytatta — százöt embert végzett ki, tüdőgyulladásban meghalt. Beliaris egy agroszi faluból származott és must másodszer került a fogházba. Miatán egy embert megölt, készenek nyilatkozott, hogy a hóhér munkáját átveszi. Csakhamar visszatért szülőföldjére, ahol kocsmát nyitott. De kevés vendége volt. Nem igen volt kedvük az embereknek arra, hogy a hóhér házában mulatozzanak. Egyszer az egyik vendége így szólt hozzá:

— Hé Beliaris! Ez a bor tele van az általad kivégzett emberek vérével!

Ez aonyira dühbe hozta a hóhért, hogy meggyilkolta a vakmerőt. Nagy deliciával véggezte ki az embereket, sőt örült is neki, ha egy gonosztevőnek leülhette a fejét, mert Görögországban a foglyok közül választanak hóhért.

* **Találtak papirosba göngyöltén néhány korona pénzt, azonkívül 3 libát és egy viszlát.** Mindezek tulajdonosai a rendőrség 9. sz. szobájában jelentkezzenek.

x Szives olvasóink figyelmét felhívjuk a **Strohmayer Pál** cég mai lapunkban közölt hirdetésére.

x **Ujdonság.** Valóban nem mulaszthatjuk el a közelgő iskolai évre ugy a leánykák, mint fiúk részére szükséges fehérneműk és színes ruhák beszerzésére **Háasz Manó** céget ajánlani, hol minden cikkből bámulatos nagy raktár van s a cég olcsó és szolid árai pedig **mindenki előtt elősmertek.** 241

x **A szász-cseh Svájc,** ezen természeti szépségeitől elragadó tája a földnek, az idén kényelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az Aussigban megtartandó iparkiállítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny ármérsékléssel — fogak indíttatni. Aussig jelentékeny iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte annak hírnevét. A **Schicht-féle szappan- és gyertyagyár** nemcsak az ó-, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a **Schicht-szappant?** Aki már Aussigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájc ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyváradai Műszaki Villamos Vállalattól** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a **legalaposabban és teljesen díjmentesen** állíttatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk **Fülöp István** jó hírnevűk örvendő vendéglőjét és szállodáját, ugyszintén a mai kor igényei szerint átalakított kerthelyiségét, mely az indóház mellett van. Jó és izletes ételeiért, tisztán kezelt boraiért, ugyszintén pontos és előzékeny kiszolgálásáért minden oldalról elismerést érdemelt ki. Továbbá különös gondot fordít szállodájára, melynek szobáit egészen újonnan restauráltatta, a szobaárakat pedig tetelesen leszállította, hogy ez által is tanubizonyosságot adjon üzletének szoliditására. Kerthelyiségében naponta egy jól szervezett cigánybanda szórakoztatja a m. t. vendégeket. 134.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét **Kecskeméty István** (Lukács György-utca sarok), jóhírnevűk örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Andriska Jenő** uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

TANUGY.

Felvétel a kisdédvónőképző intézetbe.

A nagyváradai r. kath. püspöki kisdédvónőképző intézet I-ső osztályába az 1903/4. tanévre 40 növendék vétetik fel. Felvételt oly leányok nyernek, kik 14-ik életévüket betöltötték, e észsleges és ép testalkatúak, tiszta hang és jó zenei hallással bírnak, a polgári leányiskola IV. osztályát sikeresen bevégezték, vagy a megfelelő tantárgyakból (magyar, számtan, történelem, földrajz, természetrajz, természettan, szépírás, rajz és kézimunka) felvételi vizsgálatot tesznek.

A beiratás szept. 1 től 7-ig tart az intézet helyiségében.

A szükséges okiratok: keresztlevél, a legutóbbi tanévről szerzett iskolai bizonyítvány, orvosi és második véd-himlőoltási bizonyítvány, ha a legutóbbi tanévben iskolába nem jártak, erkölcsi bizonyítvány. Tandij egész évre 16 kor. Szeptember 8-án tartatik a »Veni Sancte«, mely után megkezdődnek a rendes előadások.

Teljes ellátást nyerhetnek a növendékek 32 korona havi fizetés mellett, az újárósi irgalmas nővérek intézetében, de csak kizárólag róm. és gör. kath. vallású növendékek.

NYILTTÉR.

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt **márcziusi sör.**

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó közönség** szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujonnan berendeztem és tisztántartásárá különös gondot fordítok, ugyszintén

— szállóhely —

olcsó ár mellett szives rendelkezésre ál

TAVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 12. (Saj. tud. távir.) A mig a király meg nem hallgatja azokat az államférfiakat, a kik szóba jöhető alakulásokat ajánlhatnak a kibontakozásra vonatkozólag, addig az új kormányra minden kombináció légből kapott, maguk a felhivatalos könyvatosok sem tehetnek egyebet, mint a kombinációkat czáfogatják. Egyetlen pozitív hír, hogy Héderváry holnap még nem utazik Bécsbe s még nincs megállapítva a nap, mikor fogadja a király kihallgatáson. A miniszterelnök legközelebbi kihallgatásán mindazon status férfiakról referálni fog, a kik mint pozitív szereplők a kibontakozásnál számba jöhetnek, esetleg utódját is ajánlani fogja a koronának.

Budapest, aug. 12. (Saját tud. táv.) A király csütörtökön érkezik Gödöllőre s valahányszor a politikai alakulások úgy kívánják, innen jön a fővárosba.

Budapest, aug. 10. (Saját tud. táv.) A képviselőház szünete valószínűleg két hétig is elhúzódik. Esetleg pénteken referál a miniszterelnök a királynak s az államférfiakkal való tanácskozások hétfő, keddig is elhúzódhatnak. Közbe ezután ünnepek következnek, tehát az új kormány kinevezése 23-ika körül várható.

A párisi nagy katasztrófa.

Páris, augusztus 12. A Metropolitanvasuton este fél 7 óra tájban a Place des Ternes állomáson újabb baleset történt, a mely hasonló volt a tegnaphoz, de nem járt súlyosabb következményekkel. Egy vonat motorja gyuladt ki, de a tüzet hamarosan eloltották. Meglehetősen nagy pánik támadt. Két kölg, aki kiugrott a kocsiából, könnyebb sérülést szen-

vedett. A tegnapi katasztrófánál összesen 85 ember vesztette életét. Az áldozatok közül eddig 79-nek állapították meg a személyazonosságát.

Páris, aug. 12. A földalatti vasuton történt katasztrófa ügyében jelentik: Az államügyészség megbízásából Jolliot vizsgálóbíró megindította a bűnvádi vizsgálatot egyelőre ismeretlen tettesek ellenében gondatlanságból okozott emberölés miatt. Eddig lehetetlenség megállapítani, hogy kit terhel a felelősség a katasztróféért. A szakértők jelentése abba a helyzetbe fogja juttatni a vizsgálóbíró, hogy bizonyos személyek ellen indítványozhassa a büntetőjogi üldözést. A vasuti hatóságok azonban máris arról győződtek meg, hogy a katasztrófa sohasem ölthetett volna akkora méreteket, ha a vasuti alkalmazottak el nem vesztik a fejüket. A földalatti vasut egyik igazgatója egy lapudósító előtt úgy nyilatkozott, hogy a vasut vezetősége által megindított vizsgálat megállapította, hogy a felelősség kizárólag Chauvin gépész, a földalatti vasut egyik legrégebb és legmegbízhatóbb alkalmazottját terheli. Chauvin ugyanis teljesen figyelmen kívül hagyta azokat a szabályokat, a melyek rövid kapcsolásból keletkező tűz esetén fennállanak. Borzasztó, hogy a földalatti vasuton történt ez a szerencsétlenség, a mely pedig eddig körülbelül 200 millió embert szállított minden veszedelem nélkül. Chauvin gépész a rendőrségen kijelentette, hogy a kigyuladt vonatot már tegnapelőtt nem lelt volna szabad többé használni, mivel a tűzbiztonsági készülék már délben is megtagadta egy ízben a szolgálatot. Most már az összes holttesteket agnoszkálták két asszony kivételével, akik közül az egyik vidéki parasz-asszonynak látszik, másiknál pedig visszatérő jegyet találtak a Skótszágban fekvő Edinburgba.

A pápa részvéte.

Páris, aug. 12. Több lap azt jelenti Rómából, hogy Pius pápa részvétét fejeztette ki a francia nagykövetnek a földalatti vasuton történt katasztrófa alkalmából. Edvárd angol király Loubet elnökhöz a katasztrófa alkalmából részvétáviratot intézett. Az áldozatok jobbra nyomorba jutott hátrahagyott családtagjai részére a Figaro és más lapok gyűjtéseket indítottak. (M. T. I.)

Kanonokok belktatása.

Esztergom, aug. 12. (Saj. tud. táv.) A primási káptalan három új tagját: *Molnár János* orsz. képviselőt, *Klinda Teofilt* és *Horváth Ferenczet* ma iktatták be ünnepélyesen a kanonoki székbe. Az ünnepélyes szertartás után diszebed volt a primási palotában.

Földrengés.

Athén, augusztus 11. Ma reggel 6 óra körül a Khytera szigetén három földlökés csaknem teljesen elpusztított három falvat. A földrengést egész Görögországban érezték. Athénben csak könnyebb földlökéseket észleltek. Embéraldozatról eddig nem érkezett hír. (M. T. I.)

A balkáni forradalom.

Konstantinápoly, aug. 12. Ma éjjel a keleti vasut vonalán Gevgheli és Moraste között elpusztítottak egy kis vasuti hidat. A vonatok csak odáig közlekednek. Azonnal megkezdték a vonal helyreállításának munkálatait és így a forgalmi zavart hamarosan elhárítják.

Konstantinápoly, aug. 12. A meggyilkolt Rosztkóvszki orosz konzul özvegyének adandó kárpótlást török részről 200,000 frankban állapították meg. Orosz részről azonban még nem fogadták el az ajánlatot. A hivatalától megfosztott monasztiri válit Tripoliszba, Afrikába száműzték, a hova fedezet alatt kísérik el. Híre jár, hogy Nevrokop mellett (Szerresz szandsak) három napig tartó ütközet volt katonaság és egy bizottsági banda között. Részletekről még nem érkezett hír. (M. T. I.)

Hazatérő biborosok.

Róma, aug. 12. Logne, Richard, Metto és Talliáni biborosok elutaztak. Herrera de Espinoza már sokkal jobban érzi magát. A biboros elhagyta a Vatikánt és a spanyol kolégiumban szállott meg.

Bécs, aug. 12. Skrbenski biboros ma reggel Rómából ideérkezett. (M. T. I.)

Az angol király nyaralása.

London, aug. 12. (Saj. tud. távir.) *Edvárd* angol király Marienbadba utazott nyaralni.

Az aninai sztrájk.

Budapest, aug. 12. Logosról jelentik a Magyar Távirati Irodának: Aninán a bányák belsejében dolgozó gépészek és fűtők lehetetlen követelésekkel léptek fel, a melyeknek 48 óra alatt való teljesítését követelik, különben a munkát abbahagyják. Ha ez megtörténne, az a veszély forog fenn, hogy a vizek ellepik a bányák belsejét. Eddig 150 munkást bocsátottak el, a mi a munkások között a hangulatot nagyon elmérgesítette. A katonaság szaporítása szükségessé vált és így Fialka alispán intézkedésére még egy század katonaság ment Aninára. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

S o r s j á t é k.

Regény.

Irtá: Stella (Szöke Berta)

53.

Anyja és leánybezárták a nagy forróság elől a jól besötételt hűvös szobácskába, siestát tartottak. Vajdáné el is szunnyadt, Márta pedig egy éppen munkában levő nagyobb dolgozat alakjaival foglalkozva, a lábainál hevert. A körülötök uralgó csendet erős kopogás zavarta meg. Lassan emelkedett fel helyéről s lábujjhegyen közeledett az ajtóhoz, hol tanácstalanul állt meg, félt, hogy az ajtó nyikorgása felébreszti a szunnyadót. A kopogás ismétlődése nem engedett sok időt a gondolkodásra, lassan nyomta meg a kilincset, az ajtó felpattant, a levélhordó állt előtte. Atvette a leveleket, egy csomó ujságot s aztán újra óvatosan bezárta az ajtót. Az alvó megmozdult. Aléany lélegzetét visszafojtva, halk léptekkel ment az asztalhoz, hogy megnézze az érkezett postát. Legelőször is egy fekete szegélyű boríték tűnt szemébe, bizonyos szorongással nyult utána. Amint rátekintett, elsikoltotta magát, mire az alvó ijedten ugrott fel.

— Mi történt? — kérde szemeit dörzsölve.
— Láposi meghalt — nyögte a lány haláláspadían.

Vajdáné hevesen kapta ki lánya kezéből a gyászjelentést.

— Bolond — mondta gyorsan átfutva a sorokat — nem látod, hogy id. Láposi Kálmán. Szegény és ilyen hirtelen, nem is volt beteg Istenem Uram, ilyen csapás.

Márta alig tudott magához térni, réstelt nagyon, amiért ilyen ügyetlenül elárulta magát, de mikor olyan iszonyuan elfacsarodott a szíve annak a névnek a hallatára. Mintha vasmarokkal markolt volna valaki a szívébe. Megkönnyebbülten lélegzett fel és erővel vett izgatottságán.

— De igen, betegeskedett az utóbbi időben, gyomorhajos volt szegény — felelte.

— No, igazán nem látszott rajta, olyan tude, olyan erős volt még egy év előtt. Szegény, őszintén sajnálom, még alig számlált hatvan évet! Aztán az a sok lány! Apa anyja nélkül! Juj, szinte átfut rajtam a hideg.

Sokáig ültek szótlanul, gondolataikba merülve. Mindkettőjük lelke az árván maradt-taknál időzött.

A hazatérő Vajda zavarta ki őket fájdalom melázásukból.

— Mi bajotok? — kérde ijedten, amint szemei megszokták a szobában levő sötétséget — olyan kétségbeesett arcot vágtok, mi történt?

A nő némán nyújtja át neki a gyászjelentést. Megdöbbenéssel olvasta a szomorú tudósítást. Alig akarta elhinni, hogy az erőteljes, egészségtől duzzadó férfi már nincs többé. Olyan mély halást tett reá az eset! Kétségbeesve gondolt magára, ha itt kellene hagyni a szeretett egyetlen gyermeket minden támasz nélkül, kidobva a nagyvilágba. Nem, nem ereszttem őt el többé, itthon tartom s férjhez adom Tarhoz, becsületes, jóra való férjet kap, akire nyugodtan bízhatja, határozta el. De aztán eszébe jutott a lánya művészelke és elszomorodott még jobban. Hogyan lehetne őt annak a közönséges prózai embernek oldalán látni, azt a lányt, aki csupa szív, csupa lélek, akit a falusi jegyző sohasem értene meg. Nem, erre nem kényszeríthetné Mártát soha, neki magának nem lenne nyugalma. A szegény elhunyt öreg ur, mult évi azon terve, hogy a fiatalokból, ha t. i. idővel megszeretik egymást, egy pár legyen, most persze dugába dőlt, az ifju bírora ez idő szerint fontos kötelezettségek háruáltak, amelyek előbbre valók mindennél. A magánérdeknek itt háttérbe kell szorulnia.

A cseléd be jött a vacsorához teríteni. Márta összeszedte az asztalon szanaszét levő ujságokat, leveleket, egy nagy boríték tűnt szemébe.

— Ni-ni, a közvetítő már irt — mondta a borítékot felszakítva, mohón futotta át a sorokat. Olvasás közben arcán az indulatok egész raja lett észrevehetővé.

— Mi az? — kérde a szülők meglepetten.

A leány szó nélkül nyújtotta át a levelet.
— Szamos-Pércsre vagy acceptálva! — kiáltá az apa — nem különös? Bagostól egy órányira és milyen előnyös feltételek!

Mind a hárman némán ültek helyeiken. A vacsorát aközben fel is találta a cseléd, de senkinek sem jutott eszébe hozzálátni!

— Ez az Isten uja — gondolta apa és leány csaknem egyidejűleg.

Az anya skrupulózusokat csinált magának. Még az kell, hogy megismerje — gondolta — és éppen most, a részvét igen jó közvetítő. Csak tudnám megakadályozni, de hogyan? Az ő akaratával szemben, senki másnak nem lehet akarata, különösen ha a művészetéről vagy szívééről van szó. Ha az iskolaszék most jönne kérésével, talán-talán sikerülne őt az itthon maradásra bírni, különben ki tudja — tette hozzá sóhajtván.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

	Budapest, aug. 12.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, aug. 12.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 12-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	120.20
Magyar koronajárdék	90.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horráth szlavyonföldtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	156.50
Osztrák járdék papirban	100.10
Osztrák járdék papirban	100.50
Osztrák járdék aranyban	121.—
Osztrák korona járdék	100.75
Osztrák államsorsjegyek	154.75
Osztrák magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	730.75
Osztrák hitelintézet részvény	667.—
Páti vista	95.17
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	117.35
Londoni vista	239.25
20 márkás arany	28.48

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ma nagy Disznótör!

Van szerencsém a n. é. közönség s tisztelt vendégeim, valamint jóakaróimnak becses tudomására hozni, hogy

ma csütörtökön aug. 13-án este 8 órakor

nagy disznótort

rendezek. — A *friss töltelék, toros káposzta, turós csusza* mind fog párolgni a tálban. — **Tisztán kezelt, saját termésű BOROK, frissen csapolt márcziusi SÖR.** Méréselt árak. Pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Kecskeméty István,

vendéglős.

Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarok.

Hirdetés.

A Nagyváradi Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapokon *egész napon át*, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyváradi Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében *Kossuth Lajos-utca* (Sándor Samu-ház.)

859.

Az igazgatóság.

A fürdő- és nyaralási idény alkalmából a t. közönség figyelmét felhívjuk

tűz és betörés mentes letétip énzárunkra,

melyben külön-külön álló és közvetlenül zárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérelni kívánók rendelkezésére.

Nagyváradi Takarékpénztár,
részvénytársaság.

839

TELEFON 194.

TELEFON 194

GYÖRI SÁNDOR

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő műhelye,

Nagyváradi, Kert-utca 1. sz.

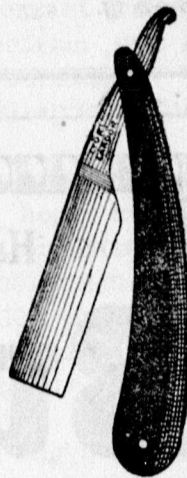
Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

gázerőre berendezett
mű- és homoru köszörülő műhelyemet

Kert-utca 1. szám alá át helyeztem és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfényesre pallérozása valamint késműves munkák előállítása, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekükben is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörülni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel

Györi Sándor.

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restuticio fluid, szerszám zsir és szerszám lakk, padló-fénymáz.

Midennemű gazdasági és házi cikkek. Mindennemű ásvány- és gyógyvizek.

Világhírű vásártelki mórso.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom saját termésű boromat literenként 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,

Bémer-tér.

862

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen.

A közlő iskola idényre, bármely intézet előírása szerint az összes leány és fiu fehérneműek, továbbá a leánykák részére szükséges színes ruhák beszerezhetők.

Ugyszint minden rőfös és rövidárakban teljes nagy választék, divatos szép áruk.

Tisztelettel:

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

241

Telefon-szám: 372.

812

A

„Nagyvárad-i hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre :

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyv-cskékre és folyó számlára, mely előbbi
után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapírokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölosön nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

**Szelvények és kisorsolt érték-
papírok** beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9-12-ig, d. u.
3-5-ig.

Az Igazgatóság.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint
egyeb butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

A várad-velencei volt Weinberger-
féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérebevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad-i Takaré-
pénztárnál. 807.

Schicht-szappan

„szarvas“

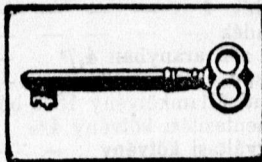
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s eunélfogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. **!!**

STROHMAYER PÁL

vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműek és szőnyegraktára,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. sz., kishidő.

Bejárat a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

TELEFON 166.

Szülők figyelmébe!

A közlegő iskola évre *fiu és leány intézeti és külön fehérneműek*
mérték szerinti gyors és jutányos elkészítését elvállalja

STROHMAYER PÁL

(vászon és fehérnemű cég)

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám, kishidő.

Ugyanott paplan és matrác.

Menyasszonyi kelengyék.

352

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Keztyügyáriraktár!

1 pár női glacé —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női szarvasbőr, mosó —.75, 1.10 frt.

Czérna és selyem keztyük, valamint férfi és női svéd,
kecskebőr stb. keztyük állandóan nagy választékban.

Keztyük tisztítása páronként 12 kr.

Férfi divatcikkek. — Rövidáruk és szabókellékek.

———— SZABOTT ÁRAK! ————

Legelőnyösebben beszerezhetők

orvosi, sebészeti és betegápolási kötszerek,

különféle gummiáruk,

sérvkötők, has- és köldökkötők, jég-
tömlők, mankó és bothüvelyek, fecs-
kendők, tejszivók stb. 140

Valódi francia és angol különlegességek raktára!

TELEFON 488.

TELEFON 488.